

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԵՆ
ՅՈՒՆԻՍԵՆԻՍ ՇԱԶՆԱԶԱՐ

ԽՐԱԿԱՐԱՏՈՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԲԵՐԱ, ՄԵՆՔՈՂՈՑ, ՍԻՄԵՆՔՈՂՈՑ
(Խմբագրատունը բաց է կես օրէ կէս զինչը)
Երանուցանեալ. համար կրնայ գինուի ձառե
ԿԱԼԱԹԱ, ՔԱՌԱՆԹԻՆԱ ՓՈՂՈՑ, ԼԵՈՆ ԽԱՆ
ԹԻԻ 7, 8

Bureaux du Journal "HAÏRÉNIK",
Péra, Cité d'Alep, CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱՅ

ՄԵՐ ԱՄՈՒՄՆՈՒԹԻՒՆԻՐ

Այս վերնագիրը տեղադրելով ձեր ձեռք-
գործերը պիտի բռնէ առաջին թիւը, ինչպէս
կարող եմ խօսել, մասնաւորապէս զերեւելու
նախկին վիճակին վրայ դուրս ելնալու համար
որովհետեւ իրաւ է թէ ամուսնացած չեմ:
Պիտի պատասխանել իրենց թէ, պիտոյ մը
անպատճառ ամուսնացած ըլլալու պէտք
չունի, այլ նոյն իսկ ամուսնի ըլլալու մեծ
առաւելութիւնն է՝ այս պարագային մէջ,
չնայած իրենց ըսելու համար, առանց
երկնայելու որ կ'ընթացն ունեցած զանազան
նկարներու հանդէս կ'առնեն իրենց
Մարդ մի քանի բարեկեցիկ կը վազէ
աշխարհի վրայ. պատիւ, հարգանքներ
և երջանկութիւն: Բարեկեցիկը իր
կարգէն անկողնի լայնքը կ'առնէ. կարելի
է ըլլալ պատուաւոր առանց հարգանք ըլ-
լալու, ինչպէս հարգանք ըլլալ առանց
պատուաւորութեան: Երբեք իրենց
տակարար թիւն ոչ հարգանք զոնք պատուա-
ւոր ըլլալ կ'ենթադրէ: Կարելի է ըմբռ-
նել մարդ մը որ զինքն կ'առնար իր
երջանիկ զգաց կը իւր չափը գտնուող-
ներուն յարգը չվազեցնէ:

Երբեք իրենց ամուսնացողները պայ-
մաններն են ուրեմն, աշխատութիւն և
պարտաւորութիւն: Տղան որ վարձա-
րան կ'ընթաց, ունենալու է այն երկու
յարգանքները իրենց կ'ուզէ սիրելի ըլ-
լալ ամուսնու: Գործի մէջ նոյնը կը պա-
հանգիստ իրմէ: Պարտաւորութիւն և ծառ
մարդ մը ոչ յարգ կ'ունենայ և ոչ ապրուստ:
Սակայն մարդու երջանկութիւնը միմիայն
իրմէ կ'առնէ չէ և պարտաւոր պատճառ-
ներ պակաս չեն որք կ'արդիւնան զինքը
չառ անգամ երջանիկ ըլլալէ: Կը պատա-
հի դուրս գալու մարդու մը որ դուրս ըն-
կեր մ'առնու: Իւր չափ և պարտաւոր կը
պահանջեն որ ուղղութեամբ վարուի անոր
հետ և հաւատարմ կը պահուի, իսկ
զարգանալ իւր չափը համար կը փութայ
լաւտեղէն անկէ ելլալ և անկէ իւր ամուս-
նու չվարձուի իրեն հետ:

Ամուսնութեանը ցմահ ընկերակցու-
թիւնն է՝ զոր այդ մը և կ'ըն մը կը կ'ընեն
իրարու հետ և որ զեռ անբաժանելի կապ
մէջ Հայոց մէջ. հետեւաբար բացառիկ
կարեւորութիւն կայ մեր ազգին համար,
քաջ ուսումնասիրած լինել այս միութեան
պայմանները: Մասնաւորապէս որք քանի տա-
րիներէ ի վեր ամուսնացածութեան բա-
րեկեցիկը կը վազեցնէ աւելի հանդարտութիւն
կ'ընեն նկատել այս խնդիրը:

Վերջերս լրացաւ մէջ տեղեւոր և
Յոսանայի պաշտօնական թիւթին բազմա-
վիճակաբար ցուցակ մը աւելի բացա-
յայտ կ'ընթացէ կը ցուցնէ թէ ո՞րքան փա-
փակ խնդիր է ամուսնութիւնը: Ահաւա-
սիկ այդ ցուցակը որ 1890 տարեդէն կը
վերաբերի:

Ամուսնութեան ամուսնացածութիւնը	2 %
Միւսին մէջ տարի	23 %
Մէկին հինգ	40 %
Հինգուն տարե	28 %
Տասնէն քսան	6 %
Քսանէն երեսուն	4 %

Քանիք թէ ինչ ըսել կ'ուզեն այս թի-
ւերը:

Ամուսնութեան թուականներն մինչեւ
տարեդէն տարւոյ վերջ, այսինքն հազար
մէջ տարի ամուսնացածութիւնը վարելէ
յետոյ հարիւր ամուսնացելոց երկուքը լա-
վաճում խնդրեր են զատարաններէն: Այս
թիւերը որ շատ դժուար է տեղեւորութեան լա-
րատմանը, կը բացատրուի առն կամ կ'ընէ
և կամ երկուքին եւս թարգման թիւերու
թիւանց կամ մոլորութեանց ի վերջոյ յայտ-
նուցանել, որում չկարեւորուի տեղեւոր ան-
միջապէս բաժանման որոշում տուած են:
Ուղեւոր մարդիկ:—Բայց երկրորդ թիւը,
23 %, լաւագոյն մասնաւորութիւն կ'ընեն:

ճառէ, որովհետեւ այլ եւս համեմատու-
թիւն չկայ առաջին թիւին հետ: Եւս-
թարգման արարեալ որ մէկ տարւոյ մէջ
ամուսնացածութեան զարգացումը ամուս-
նացելոց հարիւրին երկուքին միտքին մէջ
ծագում առնէ, չորս տարւոյ մէջ պէտք էր
ըլլալ 8 և ոչ 23: Այս 15 տարեւորութեան
պատճառն այն առ կը թուի լինել որ թիւ
առաջին օրէն զգուշ, բայց համեմատներ
այ գտնուած են, յուսով որ համաձայ-
նութիւն կը գտնուի վերջապէս:

Հինգուն մինչեւ տասներորդ տարին:
այսինքն հինգ տարւոյ մէջ ամուսնացելոց
հարիւրին քառասունը զատարանայ տեղին
են: Երկուքին խորանարդ, ո՞չ միտքն չա-
մուսնացողներուն համար, այլ նաեւ զեռ
առաջին հինգ տարիները չբացատրուե-
լու: քառասուն առ հարիւր, մասնա-
ցէք անգամ մը և ամուսնացող փութա-
ցէք:—Այս թիւը շատ մը երազել պիտի
տայ ինձ:

Տասնէն մինչեւ քսան տարի, մի և
նոյն առն կամ կ'ընէ հետ կ'ենթադրէ իւ-
սոյ բաժանուելու փափակը և որքան
ընտանեկանութեւն քառասուն առ հարիւր
են: Երկուքին պիտի թուի այս ալ, ինչպէս
երեսուն և քառասուն տարի յետոյ լաւ-
նուի ուղղող զատարանը ըրածը, բայց
թիւերու առանց այդ զարգացումը տա ըլլալ
թէ, այս դժուարութիւնը արժանաւորութիւն
հաստատութեանն է ի վեր քանիցս լա-
վաճում պահանջած և զեռ նոր ստացած
ըլլան դուրս:

Չորսուն չորսասուն թէ ինչպէս
չլինում է այս ցուցակ, բայց եթէ մի և
նոյն թիւը մէկ քանի անգամ չէ կ'ընեն, քա-
ռասուն տարւոյ մէջ ամուսնացելոց
հարիւրին քառասունը լաւագոյն պահանջու-
ն են ըստ հաշուի: Բայց ինչ մարդ մը ամուս-
նացած մասնաւոր այսքան լաւ ունի եր-
ջանկութեան դէմ և մի միայն 30 % բա-
րեկեցիկ օրեր անցնելու:

Քաղաքակրթական մոլորակը մեծա-
մասնութեամբ միջոցներ հնարած է զրո-
քող ամուսնութիւն մը ըստ օրինի լա-
վելու համար և հետեւաբար ոչ արդար
վարձանքներ կարգաւ է դրաւ իր ամուսնա-
նայ: Մեր հինգամբ տոլորութիւնը կը
կապեն զմեզ, և մինչեւ մեր չափը դու-
րեւոյ ազդեցութիւնը պարզապէս իրար
բարեկեցիկութեանը կը գործածեն ի հարկին,
ի մեծ տիպիւսին իրենց ցուցը, մեր
բովանդակը կ'արդիւնան մեզ զմեզ նոյն մի-
ջոցին և կը պարտաւորեն զմեզ մարտը
այն 70 % ամուսնութիւն կ'ընեն: Ինչպէս
կ'ուզէ որ ամուսնացողներն չհաւան-
դանայ:

Ամեն մարդ զիտէ և ինչ ծանցայ չուն
կատուի նման այդ և կ'ընեն: չառնար ար-
դէն ամուսնացածութիւն պահանջած են
և ոչ մին ստացած: Այն միջոցին իսկ
նշանաւոր խնդիրը մը ներկայացած լինելը
խնայած եմ առ կ'ըն: Ժողովը, լաւա-
զոյն յաջողութիւն մնալով կ'այս վերջ-
նոյն, չկարեն ծիծաղալ զայն երբ կը յի-
շուի նախկին Պարսկաւոր մը տա պատա-
խան, մինչեւ զինքն համոզուել համար
իր անդամակերպ փառաւ կ'ընեն իրեն
թէ այն զարգացողական արտ ունի: «Փար-
ճիկ մը արտէն ինչ կ'ընէ»:

Ինչ և ինչ, այս տեսակ վիճակաբար-
թիւնը շատ քաջաբերելի չեն և արդէն
մեր զանազալ երիտասարդութիւնը նորէ ի
նոր մասնաւոր կ'առն: Բայց քանի որ
ամուսնութիւնը պէտք է մարդուն, թե-
րեւս կարող կը լինի աւելի խոհմեծութեամբ
և աւելի խմատուն կ'ընալ, ընել տալու
ընտրութիւններն և վարելու իրենց
ընկերով հետ:

Մինչեւ որ մեր օրէնսդիրը ալ, մեր
Համադրութեւն ժողովը, կարեւոր ըմբռնել
մասնաւոր պարագայներ մէջ (70 %) ա-
մուսնացածութեան պէտքն, զատարան-
տեղ եւս կ'ենթադրէ անասունի դար-
ձած էակներու հետ, որովհետեւ մեր աղը-
րած մեր կ'ընէ կը կ'ընէ և անոնք հետ
կ'ենթադրէ արեւ և զիւր: Արդ, իմա-

տութիւն չլինի արդեօք, եթէ այսպիսի
պարագայի մէջ, բացառաւ և անկեղծ
բացատրութիւններ ունենանք երկու ա-
մուսնացող, պահ մը մոտեցալ մեր առե-
լութիւնն և կ'ընեն, մեր վիճակը մեզ անդ
զինքն և երկուքին իրաւանց և պար-
տուց յայտնի: Եւս մեր դժեք, որով
մեր կ'ենթադրէ մասնաւոր մասնաւորա-
կայ տանջանայ չհնարելու, զէջ օրինակ
չնայողականութիւն մը զատարան և նոյն
ալ մեզ պէս զբարդ լինելուն պատճառ
չը լինեն:

Չեմ կարծի տակալ թէ մեր Հայոց
մէջ եղած վիճակաբարութիւն մը վերադի-
թիւն ալ: Մեր սոցիալութիւնը շատ ա-
ւելի պարզ են քան Յոսանայոց, որքան
այ տեղիներ անոնց նմանկու: Եւս
թիւ 70 % տեղ (60 ալ, 50 ալ ըլլալ, յուսա-
նայողականութիւն չէ միմեջ):

Արդ եթէ կ'ուզէք բուն խնդիրը գտնել:

Ամուսնութեան վրայ ազդեցութիւնը
բազմաթիւ են: Նախ տարիքը, զորմե-
ծիտը, ինքնական վիճակը, կրթութեան
տարեմանը, առն կամ կ'ընէ նախանշա-
նալը, ամուսնոյն սոցիալութիւնը, կնոջ
բարեկեցիկութիւնը, բնաւորութեանը յարա-
թեան անտեմանը, ընկերակցութեանը,
և աւելի: Եւս . . . կ'ընեն և քառասուն-
չ: Չնայած այս բոլորը համար, ամեն
քան կամ նոյնատեղ և կամ անոյնատեղ
ազդեցութիւն մը կ'ունենայ ամուսնութեան
մը վրայ:

Արդ մեր մէջ տարիքն ուշադրութեան
չառնելու, զորմեծիտը մասնաւոր շատ
կ'առնուի, ներկական վիճակներն յայտնի
են, կրթութիւնը երազեցողիչ, նախանշա-
նալն են, ընկերակցութեանը եթէ կան
անտեմանք տեսակէ են, կ'ենթադրեն ան-
տեմանք են և քառասուններն անկել:

Վերադիթիւնը միայն ամուսնոյն սո-
ցիալութիւնը համեմատաբար նշանաւոր
փոքր մը չեն, և հայ կ'ընէ բարեկեցիկ անու-
նը զեռ մեծ հարգանք մը կ'ընեն չէ:

Հետեւաբար ինչին կ'ընեն որ
մեր ամուսնութիւնը ամենաբարձր ըլ-
լալէ հետի են:

Դիտելու համար մեր և ապա մեր մեր-
ձառնալ մեր պարագայութիւնը:

Վարձարանն եղած եւս, ինչ որ ը-
սել է թէ և ոչ քան մը լաւ գիտենք:
քանի տարիներ չուրայն կամ պաշտոն-
ներու մէջ իրենց, մարդկունս մէջ
սոցիալական իրենց կ'ընեն զոր առջի բե-
րան տեղութեամբ նշանած եւս, յետոյ
բիւր ինչ վարձուած, մի քանի առաւ-
տար լինալով բացուած եւս: Իսկ հինգ ը-
կարեւորութիւն զեռն կ'ընէ, համեմատ կը
թողնուր զանոնք, որպէս զի չէ շատան
ճարձկնալ լաւ մը չենք յիշել, բայց քա-
ռասուն մ'ըլլալ է և ամուսնու կայ որ
ամուսնացողն որոշումներ տուած են:
Այն առաւ-տարն հետ գտնուել է կը յայն
ինչ պիտի բարեկեցիկութիւն և զորդու-
նայն ըսելու մեր բարեկեցիկութիւն որ օրիորդ
Թ. . . ի ծնողաց հետ բանակցի: . . . Այն
զեռ երկու օր է, ո՞չ բուն մնայ, ո՞չ ա-
խորժակ և ո՞չ գործելու կարողութիւն:
արդեօք պիտի մերժեն և ազդեցութիւն
պիտի ըլլալ: Չամուսնացող հոգեկոյն
չէ, բայց մերժում չենք հանդուրժել:
այսինքն պարզօրէն խօսելով ապուր մը
պիտի ուսուցի բայց ինչպէս տակէն ել-
լու է չգիտենք, որոշում մը տուելու
և փափաքը չէ որ կը պակսի մեզ ա-
մուսնացող: համար, բայց չգիտենք ինչ
մը կայ մտքներուն մէջ անկելու, ինչ
տեսակ մը անտեմանութիւն որ մեր աշ-
խարհը կ'ընեն իրաւագիտէ և ուսմանի կ'ընէ
զմեզ: . . . Չարմատայն այն է որ ազդեցիկ
ալ չենք ծանցար ամենեւին, մեզ ըսել թէ
հայրը քանի մը տան կամ քանի մը հա-
րիւր ունի կուտայ, թէ ֆոսֆորէն և
երեսուն դիւն: Մենք չգիտենք ֆոսֆորէն
և հազար թէ պիտի կ'ընեն ընտելութիւն
բայց որովհետեւ ուրիշներն ալ պիտի զը-

նախաւոր մեր կ'ընէ, այս ընտրութիւնն
ըրած եւս հակառակ մեր համոզմանը:

Ազդեցող ծնողը ալ մեր արդի երիտա-
սարգաց, մասնաւոր փիլ մը զորմեծ են-
ցողներուն այս ճաշակը քաջ գիտնալով,
վարձարաններ կը զրկեն իրենց ազդեցի-
կանս կ'առնեն, զատարաններ կը ընեն
որոց սոցիալ զիտացող շատ անգամ ան-
բաւական է, ուր կը մնայ սոցիալական-
նայն:

Յաւալի բան է անհամար ըլլալ այս
անտեմանքը գործելուն, որովհետեւ
իրիտ շատ անգամ այսքան աշխատու-
թեանց և ծախսոց արդեւորութիւն ոչինչ կը-
լայ: Մեր վարձարանները բան չ'են սո-
ցիալական մարդու, ֆոսֆորէն ամենեւին
. . . իսկ իրենց երկու տարիներու անտեմ-
անքով աշխատութեանց կարգաւ է մեծ ըլլա-
լու համար: Մինչեւ օրիորդը տեղեւոր
որ նշանածները ուշ կը մնան, ինչն ալ
կը յուսահատի, զի ընդհանրապէս առանց
վարձարանի սկսած է: Կամ թէ վարձարանն
կ'ընէ . . . Եւս, արդէն ուսմաններուն
մեծ մասը կարգաւոր է: Եւս աշխատեցող
կ'ընեն թէ սքանչելի կ'ընեն կը զարնէ բա-
նայն: Այս կ'ընեն նա թող թեւէն բուն, ո՞չ
ծնողացը խօսքին կ'առնայ, ո՞չ մարդու կը
հանի, վերին աստիճանի դո՞չ ինչինը-
մէ, իւր գիտութեան: Հայրեւոյ մը առ-
ջեւէն չ'անցնի առանց զաւարագողի հա-
յեղաւոր մը նեղակու իւր վրայ, կ'ըն մը
կամ երիտասարդ մը չառնելու առանց նո-
յա մէկ թիւութիւնը նշանակելու:

Տնական գործոց համար անտարբեր է
և անկարող, միայն հող մը և մասնաւոր
թիւն մ'ունի այնուհետ, այն է նորա-
ձեւ հազարաւոր չ'ընելու, վերջին զիտար-
նելու և քոստէն մինչեւ իւր վերջին
սահմանը ուղղուել: Մէկ չ'ընալու համար
հարիւր անգամ փորձել չ'ընեն ինչինը
և չ'անտեմանք ինչինը, կ'ընեն ինչինը
թիւնը չ'անտեմանք բնաւ: փոքր չէ թէ
ուղեւոր անտեմանք ինչինը արդեւոր ը-
նելու համար, եթէ թողնուր կամ աշխ-
տութեան պիտի տանի ինչինը: Փափաք
մ'ունի այն է թէ անտեմանքը հանին:
Իւր երջանկութիւնն է ըսողութեան մէջ
մասնը որպէս զի կարեւոր արժեքներ իւր
զեռնան ու . . . տալուց:

Հարկ չկայ ըսելու թէ այս ազդեցիկ-
ըն ինչ տեսակ շարքեր կը փափաքեն ու-
նենալ: Եւս իրիտի պիտի, որք ըստ կա-
րելոյն չ'ընուած զիտներ աշխատելու,
որ շատ մը պարագայներ զիտներ, որ իրենց
ապրի տան այն կ'ընեն զոր ուսմանն-
րաւ մէջ կարգաւոր են: . . . Որքան կը
յարմարի այս մեր երիտասարդութեան:
Հայր և մայր, նոյնպէս անտեմանք և ը-
մին փափաք մ'ունենալ են միշտ տղանին
ամուսնացնելու: հայրը մասնաւորապէս որ ա-
ւելի անշահախիտիւր է քան մայրը: Բայց
այն ինչն ալ աւելի թող տեղեւոր
տեղեւոր է քան զաւակը կ'ընեն ինչինը
յոյսով: Այս վերջին մասին բարեկեցիկ
անտեմանք է: Ինչն ինչ ինչ տեսած է իւր
ամուսնութեան: — Սոցիալ մասնաւոր-
թիւնը մեծ է, թէ և չ'անտեմանք ինչինը
բաժան ըսել: Եթէ հարցը տուն զայ,
ինչ պիտի ըլլայ իւր վիճակը: ո՞չ զիտէ
ինչ ընտելութեան տեղ է: Եթէ զատ
տուն պիտի ըլլայ, ինչ պիտի ըլլայ իւր
տան վիճակը: Սոցիալ իսկ կատէ իւր զաւ-
կին կ'ընէ, իրեն թիւն մը կը նկատէ
զայն և կը օրէ օր իւր զեռները ան-
խառնակի կ'ընեն համար: Կետեւին է
որ ծնունդ կ'առնէ այս կ'ընէ մէջ:

Առն և կ'ընէ մէջեւ սա մեծ տարբե-
րութիւնը կայ որ մին կը սիրէ իւր հարսը
և իւր փեսան, իսկ երկրորդը միմայն
իւր փեսան:

Տարբերութեւն յարմարութիւնն ինչպէս
ըսի կարեւորութեանն զորք է մեր շահ-
խիտիւր ապա առն: Ո՞վ հարիւր անգամ
չէ ըսած տարիներ որք ծերունի բայց ընչի-
մարդու մը համար կ'ընեն: «Տան և

հինգ տարու ազդիկ ուղէն նէ կուտան»:

Եւ սակայն անպարտական ինտու-
պատճառ կ'ըլլայ այս անտեմանքութիւն:
Ամեն մարդ իւր տարեկանն հետ կ'ընայ
կենակցի, բնական օրէնք է այս: Առն
և կ'ընէ համար ընտելութեան և տան կամ
տան երկու տարու տարբերութիւն մը
ի նոյնատեղ տալուց: Առնի մեծ հետա-
ւորութիւն մը շատ աւելի զգալի կ'ըլլայ
երբ տարիներ կ'անցնեն և կ'ըն որ զեռ
երիտասարդ է, ամուսնութիւն կը գտնէ իւր
ծերունի ամուսնութիւն որ այլ եւս անպիտան
մը դարձած է:

Չարմատայն երեւոյթ մ'ալ այն է թէ
մեր մէջ եղած ամուսնութիւնը մեծագոյն
մասամբ անտեմանք ազդեցող հետ են:
Այս պայման մինչեւ իւր 1/4 տարին շատ
տուններ մտած եղած է, շատ ազդեցող տե-
սած և ծանցած է, սակայն անոնց և ոչ
ոչ մին կ'ուզէ, ալ անտեմանք կը ինչ-
արդէ: Արդեւոր մեր ազդեցողութեւն
ընտելութիւն և պատճառ այս բանին: Թէ
չէ մարդու բնական մէկ զգացողուն է որ
զինքը չալուսակ զեպի անտեմանք կը
մը: չ'ընեն, միայն սա զիտն որ եւ-
րոպացիք աւելի լաւ կ'ընեն ծանցի
մը հետ ամուսնացող:

Ընտելութեան յետոյ կ'ըն պարագային
իրիտը որ բնաւ ամենեւին լաւ ազդեցու-
թիւն մը չ'ընի արդեւոր մը վրայ: Սա
կ'ուզէ ընտելութեամբ հաւատարմ է զինքն
անտեմանք իրեն համար պիտի առնու և ոչ
իւր դրամին համար որ շատ անգամ ջնջին
ալ բան մէջ: Կը պատճառ իրենց որ այս
մասին ընտելութեանը կարի թիւն իւր
կարին, և ստորին ձեւ մը կ'առնու, ինչ
որ ինչ ազդեցող զիտն անտեմանք կ'ընէ:
Առնի ալ լաւ եւս թէ 50 և 25 ու-
կենքու և աւելի ու պակասը կը աշխատ-
կուին շատ անգամ և ազդեցող խօսքն
անգամ չ'արտասանուի: Այս քան զոր
ազդեցիկ մը անտեմանք կը կ'ընէ ի սկզբան
կը նշանակուի անտեմանք յոյսա յուսաւոր-
թիւն մէջ և ուր մը սեղանին վրայ պիտի
զրուի ամուսնոյն հետ զեմ առ զեմ:

Նշանաւոր օրէնք գործ մ'է կ'ընի ազ-
ջին տունը: Ժողով պարտաւորութիւնը
մինչեւ այն օրը չ'անտեմանք կը չ'ընեն:
Բայց կ'ուզուի թէ: «Պարտն, մեր ազդեցի-
կայն հազարաւոր վարձած է, այսպէս
ալ չ'արտասանուի և ուր չ'ըն» Որքան օժի-
րը ծանր ըլլալ, այնքան տղայ վախեալ-
լու է, զի զիտն զալիք լաւ, իսկ որ-
քան դրամով որ պահանջած կամ լաւ
և ուստացած է, այնքան բան հար-
կուսն զիտն պիտի տեղան ժամանա-
կին, աւանդին օր ըլլալ:

Զուր բերին, քաջալերեցին ղրկորը :
— Առէ՛ր երեսուն համար անցկալ օր
չբանառարտ դպրոցական մը ու՛րք սխա-
նակ յօդուած մը բերած էր հրատարակ-
ւոյթնան, այն յօդուածը կը շարունք, ներ-
քինները Օրապիլին կանանքը, թերեւ չա-
տուած է արդէն, հաւել յիսուն տո-
կը պակիս, ան ալ Արամնսն օրացոյցէ
օդատար խրատներ կանանք, կամորդ
ջացներ :

Կը ղրկացնէին զբարձրներ թերթի
աշխատութիւնը, տեսնելով իրենց ան-
ընթին անպիտանութիւնը . անոր աղէկ օրե-
կաբեցած էին ու նեղուած էին պիտի հա-
րաւոր անպէտք, վատաւթիւն չէին նշ-
նար ընել . ևւ խորագրէն զատով

